

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DIRECȚIA CONTROL SERVICII MEDIA AUDIOVIZUALE

RAPORT DE CONTROL

„Moldova-1”

I. ALEGERI LOCALE GENERALE DIN 05 NOIEMBRIE 2023

Prin Decizia nr. 335 din 20 octombrie 2023, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova (în continuare – CA) a solicitat inițierea controlului cu privire la respectarea prevederilor art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, în cadrul principalului program de știri în orele de maximă audiență de seară și/sau emisiuni de informare electorală, incluse în lista „must carry” și de către furnizorii de servicii media de televiziune naționale generaliste sau de știri, care au declarat că vor reflecta alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023, începând cu 23 octombrie 2023.

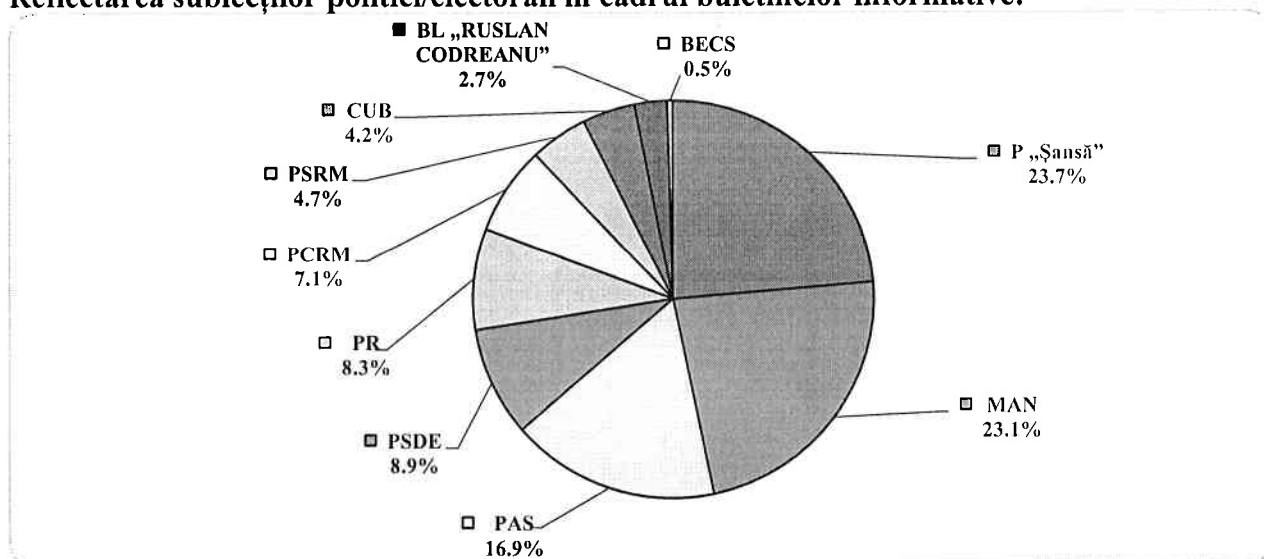
În cadrul controlului a fost supus verificării principalul buletin de știri al zilei și programele de informare electorală din prime-time-ul de seară, pentru perioada 23 - 29 octombrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – CSMA), art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, CA a efectuat controlul serviciului media audiovizual public de televiziune „Moldova-1”, la capitolul respectării prevederilor art. 13 din CSMA și cele ale art. 89 și 90 din Codul electoral, în baza înregistrărilor captate de la un operator IPTV (Moldtelecom) și stocate pe serverul CA.

În perioada 23 – 29 octombrie 2023., serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 21:00 (limba de difuzare: română), 17 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 10 subiecți politici/electorali și 8 concurenți electorali. De asemenea, a fost mediatizată și activitatea Comisiei Electorale Centrale.

1.1. Subiecți politici/electorali

Reflectarea subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor informative:

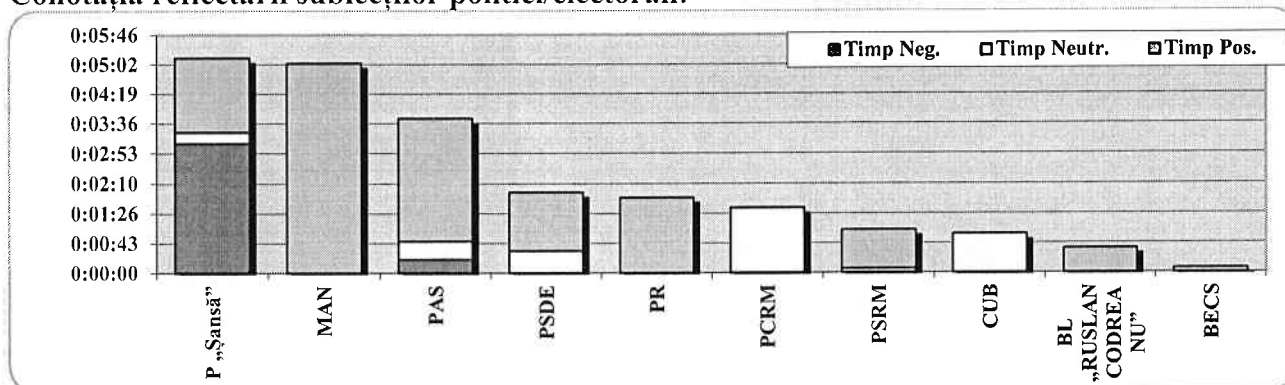

Detalii:

Nr.	Subiecți politici/electorali	Timp total	Conotație		
			pozitivă	neutră	negativă
1.	Partidul „Șansă”	06 min. 08 sec.	02 min. 45 sec.	16 sec.	03 min. 07 sec.
2.	Mișcarea Alternativa Națională (MAN)	05 min. 04 sec.	05 min. 04 sec.	0 sec.	0 sec.
3.	Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS)	03 min. 43 sec.	02 min. 57 sec.	26 sec.	20 sec.
4.	Partidul Social Democrat European (PSDE)	01 min. 57 sec.	01 min. 25 sec.	32 sec.	0 sec.
5.	Partidul Renaștere (PR)	01 min. 49 sec.	01 min. 49 sec.	0 sec.	0 sec.
6.	Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM)	01 min. 34 sec.	0 sec.	01 min. 34 sec.	0 sec.
7.	Partidul Socialiștilor al Republicii Moldova (PSRM)	01 min. 02 sec.	56 sec.	06 sec.	0 sec.
8.	Coaliția pentru Unitate și Bunăstare (CUB)	56 sec.	0 sec.	56 sec.	0 sec.
9.	BL „RUSLAN CODREANU”	35 sec.	35 sec.	0 sec.	0 sec.
10.	Blocul Electoral al Comuniștilor și Socialiștilor (BECS)	06 sec.	0 sec.	06 sec.	0 sec.

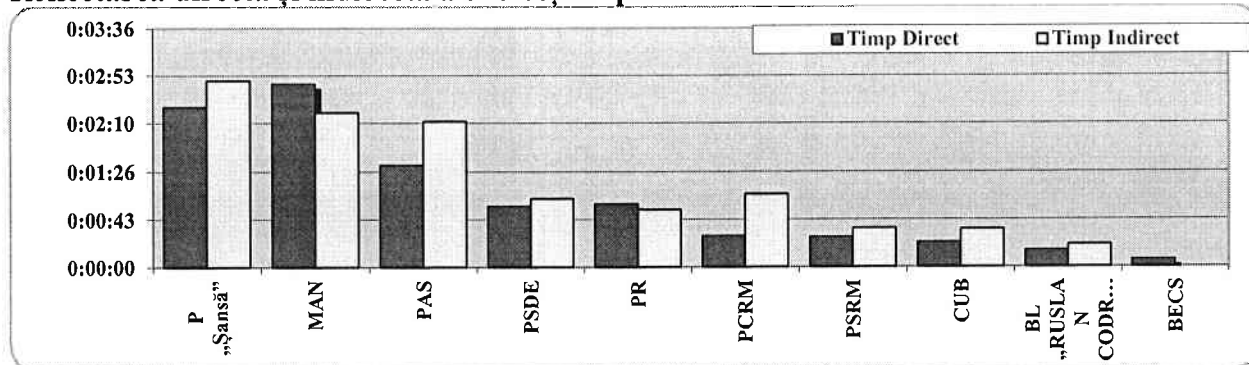
Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 22 min. 54 sec., dintre care, de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat Partidul „Șansă” – 26,8% (06 min. 08 sec.), urmat de MAN – cu 22,1% (05 min. 04 sec.), urmată de PAS – cu 16,2% (03 min. 43 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali:

Conotația reflectării majorității subiecților politici/electorali a fost într-o tonalitate pozitivă, datorită prezentării programului lor electoral. P. „Șansă”, PAS, PSDE, PSRM, au fost reflectați și neutru. PCRM, CUB, BECS au fost reflectați doar neutru. P. „Șansă” a fost reflectat și negativ, din cauza perchezițiilor și reținerii a 3 membri de partid, iar PAS a fost reflectat negativ fiind acuzat că își depășește atribuțiile și folosește resurse administrative în campanie.

Reflectarea directă și indirectă a subiecților politici/electorali:

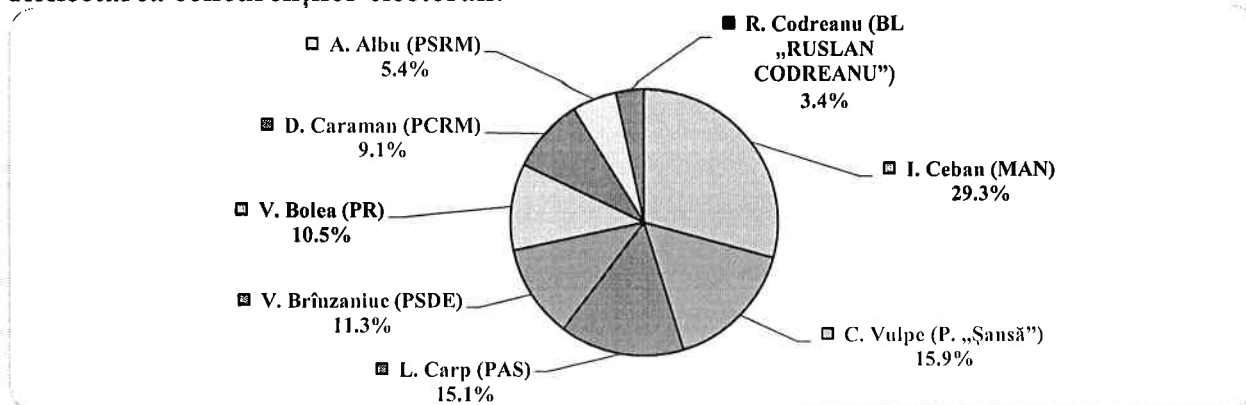

Majoritatea subiecților politici/electorali au beneficiat de apariții directe și indirecte, cu excepția BECS, care a beneficiat numai de apariții directe.

1.2. Concurenți electorali

În perioada de raport 23 - 29 octombrie 2023, serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a reflectat activitatea a 8 concurenți electorali.

Reflectarea concurenților electorali:

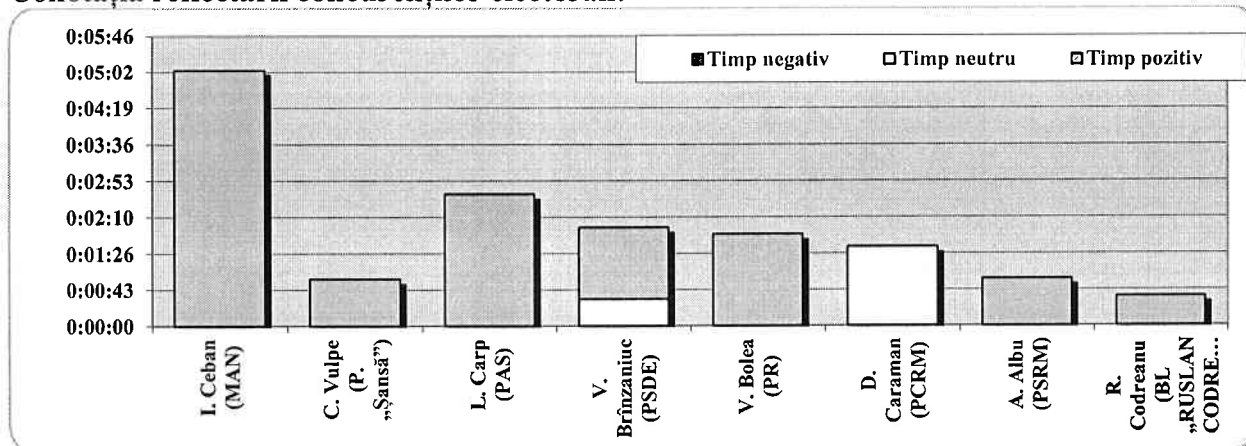

Detalieri:

Nr.	Concurenți electorali	Timp total	Conotație		
			pozitivă	neutră	negativă
1.	I. Ceban (MAN)	05 min. 04 sec.	05 min. 04 sec.	0 sec.	0 sec.
2.	C. Vulpe (P. „Șansă”)	02 min. 45 sec.	02 min. 45 sec.	0 sec.	0 sec.
3.	L. Carp (PAS)	02 min. 37 sec.	02 min. 37 sec.	0 sec.	0 sec.
4.	V. Brînzaniuc (PSDE)	01 min. 57 sec.	01 min. 25 sec.	32 sec.	0 sec.
5.	V. Bolea (PR)	01 min. 49 sec.	01 min. 49 sec.	0 sec.	0 sec.
6.	D. Caraman (PCRM)	01 min. 34 sec.	0 sec.	01 min. 34 sec.	0 sec.
7.	A. Albu (PSRM)	56 sec.	56 sec.	0 sec.	0 sec.
8.	R. Codreanu (BL „RUSLAN CODREANU”)	35 sec.	35 sec.	0 sec.	0 sec.

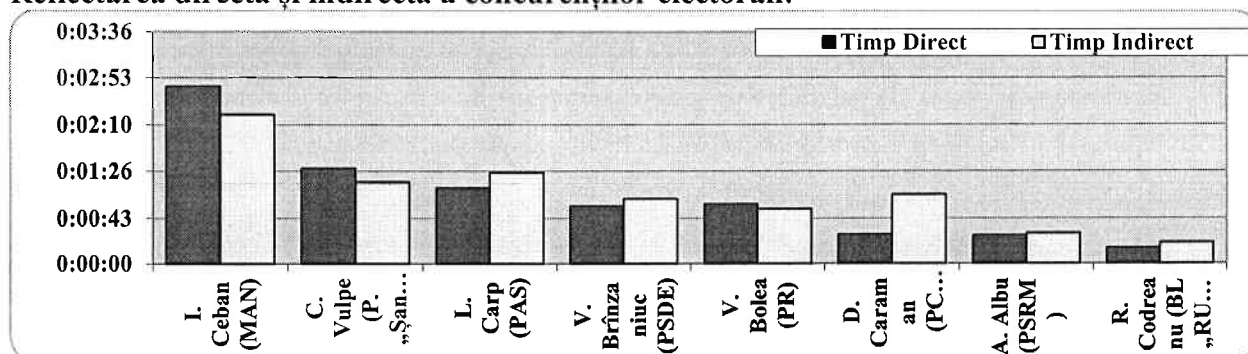
Volumul total de timp acordat concurenților electorali a constituit 17 min. 17 sec., dintre care, de cea mai mare pondere de reflectare au beneficiat I. Ceban (MAN) – cu 29,3% (05 min. 04 sec.), urmat de C. Vulpe (P. „Șansă”)– cu 15,9% (02 min. 45 sec.) și L. Carp (PAS) – 15,1% (02 min. 37 sec.).

Conotația reflectării concurenților electorali:

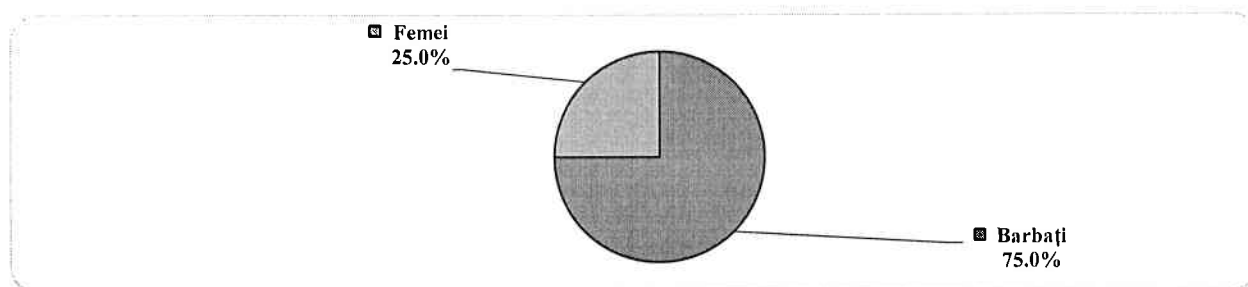
Conotația reflectării majorității concurenților electorali a fost într-o tonalitate pozitivă, cu excepția V. Brînzaniuc (PSDE), care a fost reflectat și neutru. D. Caraman (PCRM) a fost reflectată doar neutru. Majoritatea concurenților a beneficiat de timp pozitiv datorită prezentării priorităților lor în campania electorală.

Reflectarea directă și indirectă a concurenților electorali:

Toți concurenții electorali au beneficiat de apariții directe și indirecte.

1.3. Categoria gender

Conform datelor diagramei cota bărbaților este de 75% (14 min. 32 sec.), iar cota femeilor – de 25% (04 min. 50 sec.).

II. ACCESUL PERSOANELOR CU DEFICIENȚE DE AUZ ȘI VĂZ LA SERVICIILE DE PROGRAME AUDIOVIZUALE CU CARACTER ELECTORAL

Serviciul media audiovizual public de televiziune „Moldova-1” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz și văz prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 21:00.

III. ASIGURAREA INFORMĂRII CORECTE

În perioada de raport, „Moldova-1” a difuzat subiecte fără a indica sursa de proveniență a înregistrărilor:

23.10.2023: „Ombudsmanul s-a autosesizat” (21:03:30), „Bombardamente intense în Gaza” (21:10:12), „Reuniunea de la Luxembourg” (21:13:52), „Avdiivka, bombardată constant” (21:14:50), „Regulament aprobat de CSP” (21:22:51), „Pericol de poluare” (21:28:02), „Furtuna Bernard lovește Spania” (21:28:58).

24.10.2023: „Luptele continuă la Herson” (21:13:15), „Solidari cu Ucraina” (21:15:47), „Accident în lanț în SUA” (21:23:43).
25.10.2023: „Recean, în vizită la Bruxelles” (21:05:21), „Consecințele războiului” (21:06:00), „Scandal la reuniunea ONU” (21:09:42), „Războiul Israel-Hamas” (21:11:53), „Ziua Armatei Române” (21:31:39).
26.10.2023: „NATO alături de țara noastră” (21:01:44), „Tiraspol nu oferă explicații,” (21:04:17), „Atac armat în SUA” (21:20:43), „Consecințele războiului” (21:23:02), „Continuă luptele în Ucraina” (21:26:37).
27.10.2023: „Sprijin pentru Ucraina” (21:21:03), „Războiul Israel - Hamas” (21:23:24).
28.10.2023: „Extinderea operațiunii din Gaza” (21:01:35), „Rezoluția ONU adoptată” (21:05:45), „Solidari cu palestinienii” (21:06:44), „Erdogan acuză Israelul” (21:10:11), „Condamnările la CEDO” (21:10:03), „Tratate fără beneficii” (21:20:28), „Avdiivka, o nouă fortăreață” (21:21:26), „Kazahstan, incendiu la o mină” (21:24:29), „Festival de film în Rusia” (21:36:09).
29.10.2023: „Mai mult ajutor pentru Gaza” (21:01:13), „Cer eliberarea ostajilor” (21:04:01), „Tensiuni în Daghestan” (21:04:45), „Plan de pace discutat la Malta” (21:12:55), „Armata rusă a înregistrat pierderi în Avdiivka” (21:15:36), „Ucraina se pregătește de iarnă” (21:19:13).

„Moldova-1” a difuzat subiecte fără a indica mențiunea „Arhiva”:

23.10.2023 În subiectul „Modificarea listelor electorale” (21:22:01).

24.10.2023 „Despăgubire pentru Stoianoglo” (21:02:13).

25.10.2023 Subiectul: „Interviurile Alexe”(21:04:49 - 21:05:07) - secvențele video de la vizita Ursulei von der Leyen nu au fost însoțite de mențiunea „Arhiva”.

În acest sens sunt relevante prevederile art.13 alin. 5 lit. e) și alin. 14 din CSMA: „ În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: e) în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru” (14) Difuzarea unor imagini și/sau înregistrări sonore de arhivă trebuie să fie însoțită de datarea acestora ori de mențiunea „Arhiva”.

Direcția control servicii media audiovizuale

